



**Jan Cornelius** s-a născut la Reșița, a fugit de comunism în 1977 și trăiește de atunci la Düsseldorf. Este scriitor bilingv, de limbă română și germană și traducător literar. A studiat franceză și engleză la universitățile din Timișoara, Düsseldorf și Stirling (Scoția). A publicat în Germania numeroase cărți de proză umoristică

și cărți vesele pentru copii. Este colaborator permanent la reviste satirice germane și elvețiene și a scris timp de mai mulți ani o serie de comentarii umoristice despre estul și vestul Europei pentru radioul național german WDR. În România, a publicat povestiri și comentarii în *Observator cultural*, *Dilema veche* și *România literară*. A tradus și a prezentat în mediile germane și în numeroase lecturi publice cărți ale multor scriitori români actuali. În română a publicat cartea *Eu, Dracula și John Lennon* (Humanitas, 2016) și împreună cu Adina Popescu *De ce nu-s românii ca nemții?* (Paralela 45, 2019). *Berliner Zeitung* îl încadrează pe Jan Cornelius în tradiția lui Bohumil Hrabal, iar în România, datorită umorului său, este situat în tradiția lui Caragiale.

© 2020 by Editura Lebăda Neagră

Această carte este protejată de legile copyrightului. Reproducerea, multiplicarea, punerea la dispoziția publică, precum și alte fapte similare efectuate fără permisiunea deținătorului copyrightului constituie încălcări legislative cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc în conformitate cu legile în vigoare.

[www.blackswanpublishing.ro](http://www.blackswanpublishing.ro)

Editura Lebăda Neagră

Iași, B-dul Chimiei nr. 2, bl. C1, et. 2, ap. 22, 700391

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

CORNELIUS, JAN

*Aventurile unui călător naiv : între mișcare și izolare* /  
Jan Cornelius. - Iași : Lebăda neagră, 2020

ISBN 978-606-9682-03-6

821.135.1

# JAN CORNELIUS

## AVENTURILE UNUI CĂLĂTOR NAIV între mișcare și izolare

Lebăda Neagră

Iași, 2020

Această întrebare rămâne din păcate fără răspuns, fiind controversată de toți experții, la fel ca toate întrebările legate de pandemie. Dar cum arată totuși viitorul? Genialul Peter Ustinov a prorocit cândva următoarele: ultima voce pe care o vom auzi înainte ca lumea să explodeze va fi aceea a unui expert, care va striga că este imposibil din punct de vedere științific! Și acum stau și mă întreb îngrijorat: și ce se va întâmpla după aia? După aia vor tăcea mălc toți experții și se va așterne o liniște absolută și binefăcătoare, și eu voi putea să-mi scriu, fără să fiu deranjat, textele. Dar numai dacă nu chiar fac o pauză, vedem noi.

## CUPRINS

Chișinău .....	5
Iași .....	11
Düsseldorf .....	17
Malta .....	74
Düsseldorf .....	80
Egipt .....	121
Düsseldorf .....	134
Bruxelles .....	138
Düsseldorf .....	143
Polonia .....	153
Düsseldorf .....	160
Normandia .....	301
Düsseldorf .....	313

## **Chișinău**

### ***15 septembrie***

Azi am ajuns la Iași, poimâine plec la Chișinău. Sunt invitat la un festival de proză, prin Goethe-Institut. Am fost azi la autogara Iași să iau un bilet pentru cursa de ora 9, marți, 17 septembrie. S-au uitat pe acolo la mine ca la un extraterestru. Cum un bilet pentru marți? Cum pentru Chișinău?! Pentru Chișinău nu se vând bilete decât la autobuz. „Și dacă sunt prea mulți pasageri?” mă întreb. Probabil că se trage la sorți. Sau cei în plus sunt aruncați pe drum din autobuz. Ghișeu de informații există la autogară, dar pe ușa acestuia scrie mare NU DEȚINEM INFORMAȚII DESPRE CHIȘINĂU. Și oricum biroul e închis. Ce-mi place mie teatrul absurd! Pssst! Actul întâi deja a început.

### ***17 septembrie***

Ora 8. Pleacă autobuzul la Chișinău. Ăla la care nu se dau bilete. Fără mine, că-i plin. Am întrebat șoferul când vine următorul autobuz. Dom'le, pe mine mă întrebi?! Dar pe cine? Piloții de avion nu știu! S-a înmuiat: păi, următorul vine într-o oră. Dar de ce să risc eu să vă mint? Că poate nu vine. Măi, să fie! Uite că mai există și oameni onești în România! Sau ăsta o fi din Republica Moldova?

Gata, șed deja în autobuzul următor. Ca să fiu sigur că-l prind, i-am pus mai înainte pe cei șase rămași pe jos să facă

o coadă. Că doar eu sunt de la Germania, unde se păstrează ordinea! Eu am fost primul la coadă și acum stau pe locul cel mai din față. O dată-n viață am și eu noroc! *Chișinău, I'm coming!* Sper.

**Iulian Ciocan:** Dumnezeu să vă ajute!

Suntem la graniță, la ieșirea din România. Niște omuleți tare veseli, în uniforme s-au hârjonit un timp în fața autobuzului. Pe mânecile lor scrie „România”. Apoi au dispărut. După zece minute, unul dintre ei a urcat în autobuz și mi-a luat buletinul nemțesc, cu care a plecat. Mă duc să fumez. Apare un câine lup lângă mine. Dacă mă mușcă? Nu știu de ce mi se pare că văd după colț zidul de la Berlin, de pe vremea comunismului. Ba nu, cred că e zidul toaletei de la frontieră, Doamne ajută.

Suntem la intrarea în Republica Moldova. Am așteptat să-și termine vameșii români jocul de șah, de-abia apoi ne-au înapoiat buletinele. Uraaa! Am pornit din nou. Chiar am și mers vreo 50 de metri. Apoi am oprit din nou. În microbuz a urcat un moldovean foarte chipeș, care mi-a luat buletinul. Are o uniformă tare mândră. Am vrut să-l fotografiez din față, dar n-a vrut. L-am fotografiat când s-a întors cu spatele, dar s-a întors brusc, surprinzându-mă, și mi-a zis să șterg imediat poza, așa că l-am rugat să-mi dea el o poză, ceea ce l-a supărat. Omul ăsta are evident un punct vulnerabil, niște complexe freudiene în legătură cu aspectul său și asta trebuie respectat. Acum stăm și tot așteptăm. Mi-am întrebat tovarășii de voiaj cam cât se așteaptă pe aici. Uneori și o oră, două, a zis unul. Ba, odată am stat chiar cinci ore, a zis altul. Am coborât din autobuz intenționând să fac un selfie cu un domn în uniformă, dar m-a refuzat consternat, în niciun caz a zis. Și cică să nu pozez

nici florile și nici iarba. Nici bălțile, nimic. O fi natura secret de stat în Republica Moldova. Stăm și așteptăm și Godot nu mai vine. E încă dimineață devreme, ploaia s-a oprit, se înseninează, e foarte frumos, ce-i drept, dar sper totuși să nu prind și apusul soarelui tot aici, la frontiera Sculeni.

La un moment dat ne-au dat totuși drumul și am ajuns sănătoși la Chișinău. Oraș mare, cu largi bulevarde. Am coborât lângă Parlament. A apărut un taxi, l-am oprit rugându-l să mă ducă la hotelul Regency. Pi șe uliță? a șuierat taximetristul, și a treia oară, apropiindu-mi urechea de gura lui știrbă, i-am înțeles vorbele. Păi nu știam pi șe uliță, păcatele mele, mă gândeam c-o fi știind-o taximetristul. Păi dacă nu știi undje-i hotelu cum să țși duc? Și dus a fost. Am ajuns totuși la hotel, dar nu povestesc cum, că tot nu mă crede nimeni.

### 18 septembrie

Grea viața la Chișinău! Am vrut ieri pe la patru după-masă să fumez o țigară pe terasa de la Andy's Pizza, din Parcul Central, și a venit chelnerul și m-a poftit urgent afară. Deși terasa era deja afară. Apoi am vrut să fumez aceeași țigară în parcul din fața terasei și a venit chelnerul și mi-a spus că cine fumează la Chișinău în parc sau pe stradă dă de dracu' dacă-l prinde poliția. I-am explicat chelnerului că sunt din Germania și că acolo se poate fuma pe stradă. Atunci du-te, dom'le la Germania, mi-a zis el. Dar eu n-am vrut să mă duc la Germania, eu am vrut să rămân la Chișinău și să fumez acolo o țigară. Așa că am așteptat până s-a făcut beznă pe străzile Chișinăului și mi-am aprins, în sfârșit, țigara. Dar brusc mi-am dat seama că licăritul ei se vede în întuneric și pentru că tocmai se apropia un polițist,

m-am aruncat pe burtă și am înghițit țigara cu filtru cu tot. Grea viața în tranșeele Chișinăului! Bine, acu tre' să recunosc că la sfârșit am exagerat un pic, n-am înghițit decât juma' de țigară, că pe prima jumătate deja o fumasem.

La Chișinău trăiesc cele mai multe femei frumoase din lume pe metru pătrat. OK, ar mai fi câteva și la Buenos Aires, dar ăla-i mult prea departe. De ce nu apare informația asta de importanță vitală în Wikipedia? Și au un zâmbet... De pildă, când mi-a zâmbit aseară recepționista de la hotelul Regency, s-a făcut lumină până și în gropile de pe drumul din jurul hotelului, în care venind acasă pe jos era să-mi rup picioarele.

### 19 septembrie

Locuiesc deci la Chișinău, hotel Regency, etajul cinci. Când m-am dus acu juma' de oră la micul dejun, la etajul patru, în lift a urcat un tip care arăta exact ca Putin. Jur! M-a umflat râsul și m-am făcut că tușesc. Când m-am întors înainte în cameră, tipul iar a urcat după mine. Ciudat. Am să mă duc acum încet la ușa camerei și o s-o deschid brusc. Dacă nu mai auziți de mine până diseară, anunțați poliția, vă rog!

**Bănuț Iulian:** Era fantoma lui Putin.

**Elena Bărdac:** *Sounds exciting!* Atmosferă de roman cu Arsene Lupin! Cine v-o fi dus acolo?

**Octavia Petrișor:** Aha. Zâmbetul de la recepție era o capcană. Aveți grijă, că nu-i de glumă cu rușii!

**Doina Timar:** *Cherchez la femme!* Fimeili!

**Vasile Predescu:** ...și dacă anunțăm poliția, cine vă mai găsește? Cred că de la recepționeră vi se trage.

**Carmen Tărniceru:** Îmi închipui ultimul post al lui Putin pe Facebook: l-am întâlnit la hotel pe Jan Cornelius. Țineam ultima lui carte în mâinile-mi tremurânde. Nu cred că a observat. L-am urmărit o vreme, dar am fost prea emoționat să-i cer un autograf.

**Mariana Gorczyca:** PEN Internațional a ajutat la eliberarea multor scriitori din situații de răpire. Aștept 34 de ore și dacă nu dai niciun semn, devii și mai celebru.

Când am trecut azi pe la ora prânzului prin Parcul Central, pe Aleea Statuilor, însoțit de scriitorii moldoveni Iulian Cicocan și Alexandru Bordian, Alexandru m-a întrebat dacă mi-ar plăcea să mi se facă și mie o statuie pe-acolo. I-am spus că nu, în primul rând pentru că n-aș avea răbdare să stau încremenit ani în șir, mie-mi place să mă mișc, domnule, și în al doilea rând, pentru că nu mi-ar place să mi se defecheze porumbelii în cap, dar dacă totuși m-ar obliga ăștia din Chișinău să mă fac statuie, atunci măcar aș vrea să stau lângă Pușkin. Chiar așa?! Lângă Putin?! a întrebat Iulian uluit, chipurile. Țsta se numește umor cinic, tovarășii!

### 20 septembrie

O spun, deși nu mă va crede nimeni: am fost ieri într-un sat la 60 de kilometri de Chișinău. Într-o grădină cu trandafiri. În care trandafirii aveau un puternic miros de trandafir! În apropiere, am văzut un grup de circa zece găște trecând relaxat, dar foarte disciplinat strada, ca la Germania. Și apoi, am auzit la radioul mașinii prietenului meu moldovean Nicolae Spătaru un cântec popular moldovenesc cu memorabilele versuri moldovenești: „Ionel e suflet mare/ Și cu dor de orișicare”. Băieți generoși, moldovenii ăștia!

## 21 septembrie

Sunt din nou în autobuz, mă întorc în România. Ne apropiem de granița Republica Moldova-România. Cine vrea țigări? întrebă șoferul, întorcându-și scurt fața spre pasageri. Are un nas uriaș, coroiat și o privire ce-mi amintește de Klaus Kinski în rolul lui Dracula. Câteva mâini țâșnesc în sus. Eu, eu! Măi să fie, am uitat să-mi cumpăr țigări, și în Republica Moldova, țigările sunt de șase ori mai ieftine decât în Germania. Ridic și eu bucuros mâna, șoferul îmi aruncă nonșalant două pachete de Camel. Cât costă? întreb când termină cu împărțitul. Se uită scurt la mine și nu răspunde. Or fi ei moldovenii generoși, dar nici chiar așa. Dom'le, cât costă, vreau să plătesc, repet iritat. O femeie în vârstă din spate mi se apleacă la ureche: domnu', astea nu sunt de cumpărat, sunt de trecut granița. După ce trecem frontiera, toți dau cuminți țigările primite înapoi. Băieți cinstiți, moldovenii ăștia! Și uite așa am rămas eu fără țigări.

Părăsim deci Republica Moldova. La trecerea frontierei la Sculeni, suntem singurul autobuz. Oprim și așteptăm vreo oră la intrarea în România. Așa, ca să ne obișnuim un pic cu țara. Vameșii nu apar, își fac precis siesta, ce naiba, sunt și ei oameni. În sfârșit, apare un vameș și ne poștește într-o încăpere alăturată. Se controlează minuțios pașapoartele. În fața mea, stă la coadă prietenul meu olandez Jan Willem Bos cu soția sa Cornelia Golna, care călătoresc în autobuz cu mine; Cornelia are un pașaport olandez. Doamna Cornelia, sunteți născută în România, văd? Da. Ați plecat de mult din România? Da, aveam doar șapte luni. Oho! Și nu ați uitat româna de atunci până astăzi! Ce frumos! Domnu' Bos, văd că și dumneavoastră vorbiți româna, bravo! Ați învățat de la soție, nu? Nu.

## Iași

### 2 octombrie

Locuiesc la Iași, la hotelul Astoria, etajul trei, camera 307, din fereastră se vede cortul FILIT. Ieri am ieșit din hotel pe la prânz, dar afară era mai răcoare decât credeam, așa că m-am întors să-mi iau un pulover. Am urcat cu liftul, în ușa camerei stătea camerista cu aspiratorul în mână și voia să intre. Bună ziua, camera e OK, i-am zis, n-am nevoie de nimic, puteți să vă duceți la altă cameră. Dar dumneavoastră ați plecat azi, mi-a spus camerista mirată, trebuie să aranjez camera asta. Pofțiți?! Cum adică am plecat astăzi, nu vedeți că sunt aici?! Ba nu, domnule, ați făcut *check-out*-ul, a zis camerista, uitați, stă aici la mine pe listă. Pofțiți?! Luați vă rog lista aia și aruncați-o! Cobor acum la recepție și lămuresc situația. Camerista a luat lista aia, a aruncat-o și s-a dus la altă cameră, iar eu am coborât cu liftul la recepție și am lămurit situația, recepționarul s-a uitat la computer și mi-a dat dreptate, scuzându-se pentru haos. Iar eu am luat din nou liftul și am urcat în cameră să-mi iau puloverul, dar camerista stătea din nou în fața ușii cu aspiratorul în mână și voia să intre. Atât că era altă cameristă și ca înainte fusesem la etajul doi, și nu la etajul trei, și camerista crezuse că eu sunt altul, unul care efectiv plecase. Problema e ca toate ușile hotelului sunt la fel și dacă nu te uiți la numere, iese nașpa. Mai multă diversitate, oameni buni, ce naiba!

## 5 octombrie

Stau de trei zile la hotelul Astoria. De câte ori mă plimb prin Iași, văd peste tot afișe cu candidații la președinție. Azi-noapte m-am culcat frânt de oboseală pe la ora 11, dar m-am trezit scurt după miezul nopții scâncind îngrozit. Visasem că Viorica Dăncilă scrisese un roman și citea din el în cortul FILIT. Stăteam în întuneric cu ochii deschiși, în camera alăturată, din stânga am auzit minute în șir țipele ascuțite ale unei femei. Una din două: ori făcea sex pe rupte pentru a profita de camera închiriată, ori tocmai avea un cumplit coșmar asemănător cu al meu.

Stau în fața Universității din Iași, e cald, arde soarele. Agale, trece un tramvai pictat cu o frumoasă imagine de iarnă. Deja?! Sau e de pe vremea lui Moș Crăciun de anul trecut? mă întreabă o prietenă căreia îi trimit poza. Ce să zic, eu cred că-i încă de pe vremea lui Moș Gerilă.

E chiar el, Richard Ford! *It's really he*, îl văd în holul hotelului Unirea, îmi zâmbește și chiar stau cu el de vorbă, îmi prezintă soția. Nu am idoli, dar el e unul dintre ei. În cortul FILIT îmbulzeală la cărți. Cartea *Suspect* a lui Jan Willem Bos s-a vândut foarte bine, 20 de exemplare. *Suspect* de-a le fi cumpărat: Steinar Lone, care apare ca personaj în carte. Ce mică e lumea și cât de mari sunt coincidențele: e o veche legendă, pe care-o știu de la Mircea Cărtărescu, cum că Franz Kafka, după ce-i apare primul volumaș, merge la o librărie și întreabă câte exemplare ale cărții sale s-au vândut. 20, răspunde librarul. Am un cititor! Am un cititor! strigă Kafka, fiindcă pe primele 19 le cumpărase chiar el cu o zi înainte.

**Jan Willem Bos:** Păi, d-aia l-am trimis pe Steinar, să nu bat la ochi. Și acum vine Cornelius și mă dă de gol... E frumos?

**Mircea Cărtărescu:** Nu e frumos, Jan Willem! Ca să vezi ce-ți fac prietenii!

Marii scriitori care fac parte din aceeași națiune seamănă evident între ei, francezul Mathias Enard seamănă ca aspect cu francezul Honoré de Balzac și după câte am văzut la restaurant la hotel, bea cam tot atâta cafea cât el, iar americanul Richard Ford seamănă tare de tot cu americanul Clint Eastwood. Și se și poartă precum Clint în filme, că de aia-i american. Când l-am întâlnit pe un coridor lateral al Teatrului Național Iași, înainte de-a se urca pe scenă și i-am spus *Good luck, Richard!* mi-a spus rânjind cool: *I don't need it, my friend! But what do you need?* l-am întrebat. *Whisky*, mi-a spus râzând și mi-a tras un pumn americanesc în spate de-am zburat până-n peretele de vizavi. *Good old cowboy*, mă bucur că mai trăiesc!

## 6 octombrie

Sean Cotter, prietenul meu american din Dallas, locuiește de-o lună la Iași, cu o rezidență de traducător literar FILIT. Mâine, Sean pleacă înapoi la Dallas, aseară am fost cu el la terasa Clubul Bursei pe Lăpușneanu, unde Sean a mâncat o omletă țărănească, iar eu, o salată de vinete cu roșii, pentru că ciorba de perișoare se terminase. Nu știu dacă așa se mănâncă la Dallas, dar Sean a vrut, la modul surprinzător, pentru mine, să-și mănânce omleta țărănească cu salată de sfeclă roșie, pe care însă au uitat să i-o aducă.

Res: Am băut amândoi bere Ursus la sticlă, pentru că la draft nu mai aveau. În timpul mesei, a sunat din Dallas nevasta lui Sean, care acum doi ani fusese cu Sean o săptămână la București. *Do you have an omelette? Wow!* a zis ea adăugând încântată: mănâncă și un papanaş pentru mine! *Eat a papanash for me, honey!* Așa că, la sfârșitul mesei, Sean a comandat un papanaş, dar i-au adus o clătită.

### 7 octombrie

Ora 7.30. Gata FILIT-ul! Astăzi părăsesc Iașul, mă întorc în Germania. FILIT-ul a fost super, dar asta nu-i nimic nou. Ce-i nou: pe la ora 7 am văzut în holul hotelului vreo 200 de chinezi proaspăt sosiți. Păreau sperați. Probabil că era o mică familie din China, sosită cu ceva întârziere la FILIT.

Ora 11.30. Iașul nu mă lasă să plec. Trebuia să-mi iau zborul la 10, dar am venit de-abia la 11 la aeroport. Pentru că am încurcat ora decolării cu ora aterizării. E blestemul chinezilor de care ai făcut mișto dimineată la plecare! mi-a spus Florin Lăzărescu la telefon. Mă întorc la hotel. Dacă mă vedeți azi prin centru, nu e dublul meu, eu sunt. Plec de-abia mâine, cu Wizzair. Dacă nu intervine nimic.

Ora 12.30 Sunt din nou la hotelul Astoria. Mai aveți o cameră liberă? întreb. Receptionera, foarte cool: 307, camera ce ați avut-o acu' o săptămână. Camerista mi-a zâmbit complice când am descuiat ușa. E ceva necurat la mijloc, prea se repetă totul. Oare-l voi întâlni imediat pe Sean Cotter, care-a plecat la Dallas? Oare iar ne vor aduce clătite în loc de papanași la masă?

### 8 octombrie

Ora 8. Sunt din nou la aeroport. Complet amețit de încurcăturile care de ieri se țin lanț, am avut la un moment dat impresia stranie că sunt încă la FILIT și că masa asta de oameni mă așteaptă stând la coadă pentru un autograf, dar mi-am dat seama că e coada de la *check-in*. Nu mișcă deloc. Dacă am noroc, ajung totuși la rând încă înainte de decolarea avionului, la ora 11.

**Diana Popescu:** Nu-nțeleg, de unde încăpățânarea asta de a pleca.

**Jan Cornelius:** E un prilej să mă plimb zilnic cu taxiul între hotel și aeroport.

**Cristina Hermeziu:** *Tu t'incrustes à Iași*, cum zic francezii. E vremea mustului, în plus. Drum bun!

**Ana Diana Coandă:** Iașul, general vorbind, e un oraș greu de părăsit. Orașul meu natal.

Ora 10. Gata *check-in*-ul. Urmează controlul bagajelor de mână. Laptopul și celularul se purică separat. Sper să nu-mi confiște țigările din rucsac și *like*-urile de pe Facebook.

**Alexandru Vakulovski:** Drum bun!

**Diana Iepure:** Zbor lin și fără peripeții!

**Adina Scutelnicu:** Călătorie plăcută!

**Veronica D. Niculescu:** Drum bun, fericită de reîntâlnire!

**Jan Cornelius:** Veronica, atât că încă nu plec!

**Marcel Tolcea:** Ține tu strâns de umor, că ești mort dacă îl pierzi!

**Gabriella Koszta:** Jan, ai ajuns până la urmă? Sau ai ajuns, dar nu acolo unde ai fi vrut?